

GNISTEN

nr. 2-3 1978

Organ for Kommunistisk Universitetslag

6. årg.

Proletarisk 1. mai 1978

På initiativ fra Kommunistisk Arbeiderforbund og Kommunistisk Universitetslag er komiteen for Proletarisk 1. mai 1978 nå dannet i Oslo. Komiteen er allerede i gang med å forberede en egen demonstrasjon i Oslo 1. mai, og har hittil fått oppslutning fra EPLF (Det eritreiske folkets frigjøringsfront) i Norge. Komiteens politiske grunnlag er sammenfattet i følgende paroler:

Fram for den proletariske internasjonalsjernalismen!

Kamp mot de to supermaktene USA og Sovjet og all imperialisme!

USA-imperialismen, den sovjetiske sosialimperialismen og sionismen ut av Afrikas Horn!

Støtt det eritreiske folkets anti-imperialistiske kamp for uavhengighet! Støtt EPLF, det eritreiske folkets fortropp!

Støtt frigjøringskampen i det sørlige Afrika!

Nei til Mini-Palestina og alle imperialistiske stormaktsløsninger! For et fritt og uavhengig Palestina!

Proletarer i alle land, undertrykte folk og nasjoner, foren dere!

Avvis "tre-verden-teorien" og dens klassesamarbeidsstrategi! Støtt og forsvar det albanske proletardiktaturet, en bastion for verdensproletariatet!

Bare proletarisk revolusjon kan hindre kriser og krig!

Avslør sosialfascismen og nasjonalsjavnismen gjennom kamp mot eget borgerskap!

Avvis tariffoppgjøret - bare lokal kamp gir lønnsøkning!

De ulovlige streikene viser vegen i kampen mot lønnsnedslag! Klassesolidaritet mot innskrenkninger og arbeidsløshet!

Kamp mot innvandringsstoppen og alle rasistiske forsøk på å splitte arbeiderklassen! Arbeiderklassen mot borgerskapet - klasse mot klasse!

Proletariatets diktatur er forutsetningen for full frigjøring av kvinnen!

Uten en revolusjonær teori, ingen revolusjonær bevegelse! Uten et revolusjonært parti, ingen proletarisk revolusjon! Leve marxismen-leninismen, fram for et kommunistisk parti!

Klasse mot klasse

På den 2. Internasjonals første kongress i 1889 besluttet man å gjøre 1. mai til arbeiderklassens internasjonale kampdag. Denne beslutningen var foranlediget av de store kampene arbeiderorganisasjoner i USA hadde ført for 8-timers dagen i 1860-70 åra. I 1888 fattet American Federation of Labor beslutningen om generalstreik den 1. mai 1890 for å erobre 8-timers dagen i hele USA. Denne beslutningen var det som var bakgrunnen for det vedtaket 2. internasjonale fattet.

I denne anledning sendte den 2. internasjonale, som for øvrig ble stiftet på 100 årsdagen for Bastillens fall 14. juli 1889, ut en adresse som var enstemmig vedtatt: Det besluttes å organisere en stor internasjonal manifestasjon på en bestemt datum og således at arbeidene i alle land og i alle byer samtidig på den besluttede dag stiller krav til de offentlige myndigheter om ved lov å begrense arbeidsdagen til 8 timer og også virkeliggjøre de andre

beslutningene fra den internasjonale kongress i Paris. I betraktning av at en sådan manifestasjon allerede er blitt besluttet avholdt 1. mai 1890 av det amerikanske arbeiderforbund på dets kongress i Saint Luis i des. 1888, fastsettes denne dag til avholdelsen av den internasjonale manifestasjon. De forskjellige nasjoners arbeidere skal gjennomføre denne manifestasjonen under de forhold som den særlige situasjon i deres land tilsier dem! Som følge av demonstrasjonsstreikene kom det i flere land til blodige sammenstøt mellom arbeidere og politi -- og arbeiderne ble møtt med lock out og politifølgelse av de som tok initiativ til demonstrasjonsstreikene.

Dermed begynte også de meningsdivergenser å gjøre seg gjeldende innen både den politiske og faglige arbeiderbevegelse, som etterhvert gjorde 1. mai dagen til en helt fredelig platonsk feiring av internasjonal solidaritet. Dermed var det også

slutt på politi- og militærroppbud fra kapitalistene og deres stat. Den skrekkelige demonstrasjonsstreikene 1. mai tidligere hadde satt borgerskapet i, ble avløst av tilfredshet ved at demonstrasjonen etterhvert ble offisielle og preget av et borgerlig statsbevarende innhold. Kominterns opprop til 1. mai 1919: "Arbeidere i alle land, slipp ikke ut av hendene de våpen borgerskapet gav dere i 1914. Bevæpning av arbeiderne, avvæpning av borgerskapet - det er dagens løsen" står i sterk motstrid til de utvannede frasene om fred og frihet og nei til nøytralbomben som sosialdemokratiet før som nå på grunn av sitt grep og statsmakten og arbeiderklassens organisasjoner, som det har inkorporert i denne, er i stand til å mobilisere den største del av arbeiderklassen bak. Den hvite fascismen som Skånland og co. er representanter for, må bekjempes nådeløst av arbeiderklassen. I forbindelse med nettopp 1. mai er det

Forts. s.2

Om målstrev og bakstrev

Målrørsla dukket opp igjen i "politiseret" drakt i slutten av 60-åra, etter å ha ligget mer eller mindre i dvale i hele etterkrigstida. Tidspunktet er sjølsagt ikke tilfeldig - målrørsla er en nær slektning av andre "radikale" bevegelse som vokste fram på samme tid, som f.eks. Folkebevegelsen mot EEC.

"Den nye politikken" ble presentert i programskriftet "Målreising 1967" - utarbeidet av Noregs Mållags programnemnd med Berge Furre som formann.

Skriftet oser av småborgerlig anti-kapitalisme - av drømmen om en før-monopolistisk og "snill" kapi-

talisme. Det blir slått fast at "den største utfordringen til målfolket i dag ligg i sjøve samfunnsutviklinga". Bygdene avfolk- es, vi går mot et sentralisert samfunn, et funksjonersamfunn, et massekultursamfunn og et utdannings- samfunn. Alle disse tendensene truer målrørsla, for, som skriftet sier: "Nynorsken har hatt tyngdepunktet sitt i bygdene... Nynorsken ekspanderte fordi bygdekulturen fikk prestisje... Industrialisering og urbanisering har snutt opp ned på dette." Målrørsla si oppgave blir derfor å arbeida for ei samfunnsvekster som ikkje gjer at bygdesamfunnet

går under"... og videre "setja kreftene inn på å fremja både kulturell og økonomisk desentralisering."

Utviklinga truer også nasjonen: "I ei tid med mykje internasjonalt hopehav aukar presset frå dei store (!) språk- og kulturområda på dei små(!) nasjonane. I denne tida må det vera ei oppgave for heile folket å ta vare på den språklege arven og den kulturen nynorsken ber oppe. I ei tid då forvirra røyster hevdar at det strir mot den internasjonale tanken å driva nasjonalt strev, må vi seia klart frå at sann internasjonalisme er å ta vare på vårt eige... for "Noreg er eit lite folk som må vera nasjonalt medvite om

TIL HANDLING!

Hallo, du sjæl som blunder i reformismens sarkofag, se bare hvilket under her spirer just idag... Selv midt i høstens løvfaldsdrys kan vaaren møte dig med kys. Nyd derfor alle stunder i vaakne aandedrag.

Hallo, la tanken stevne i storm henover tidens hav. Ballasten er den evne ideens glød dig gav. Hvor kanskje andre legger op, der heiser vi hver klut i top og lar det heller revne end helt at sovne av.

Søk aldrig i reformer, — men naa i handling hvad du vil. Lad ikke tvilens ormer faa drive frit sit spil. For er vi end et mindretal, det er dog os, som seire skal. Idag din tvil vi stormer imorgen tusind til!

Hver draabe blod som damper av oprørslust gir vederlag for alt hvad folkets pumper har bragt av nederlag. Hallo, vogn op — kompasets naal den peker like mot vort maal. Den jord hvorpaa vi tramper erobres skal idag!

th. auerdahl

folket vil overleva." Som vi ser så målrørsla det som sin spesielle oppgave å verne om lokalsamfunnet og nasjonen.

AKP OG MALSTRIDEN

SUF(m-1) og siden, AKP sluttet seg til denne populistiske politikken helt fram til 1974 - fra da av tar partiet steget over i høgorsk-flokk. Samtidig forsvinner den siste resten av realitetssans: Bokmålet blir dansk og får den retoriske betegnelsen norsk-dansk(mot før: dansk-norsk). Dette for å understreke at det er snakk om dansk modifisert av norsk og ikke omvendt. Folket i Norge får også "eit brennande ynskje" om at nynorsk skal bli "einaste skriftmål i landet". AKPerne har fra nå av bare interesse av det nasjonale aspektet ved målreisinga(når de en sjelden gang sier noe annet, er det, som vi skal se, utelukkende av taktiske grunner). Gustav Indrebø får en sentral plass i klassiker-

Forts. s. 2

verd å merke seg at sosialdemokratiet i Tyskland i 1929 forbød ved sin politipresident i Berlin, Zörbel, alle 1. maiarrangementer. 1. mai-demonstrasjonen i Berlin som på tross av dette ble arrangert, støttet opp om kominterns 1. mai krav. 33 arbeidere falt for geværkommandert av sosialdemokratene. På tross av polititerrorer beholdt arbeiderne gaten og samlet seg igjen og igjen til demonstrasjonstog. Barrikader ble også reist til forsvar mot politiets angrep. Denne hendelsen bør de som fylker seg bak paolen "Avslør sosialfascismen og nasjonalsjovinismen gjennom kamp mot eget borgerskap" ha i minne. For ingen kan i dag være blind for at den politikk DNA/LO kjører ut har som sitt mål, er det som allerede er skjedd i Østerrike, at parlamentet reelt er opphevet av korporative organer. Hvilket igjen betyr at de lovgivende og utøvende organer er smeltet sammen og forvaltes med diktatorisk myndighet av et kollektiv ledet av presidenten (Kreisky), representanter for næringslivet og fagbevegelsen. Dette som er hele det tradisjonelle sosialdemokratiets politiske mål betyr at arbeiderklassens organisasjoner - Fagapparatet - er blitt statsorganer; for politisk lenking og økonomisk utbytting av arbeiderklassen. Derfor må den sette sine egne organisasjoner til side - og dermed hele den borgerlige stat - for å kjempe igjennom sine økonomiske og politiske krav. Deane selvbestaltning viser derfor ut over den enkelte situasjon som har frambrakt selvbestaltningen og påpeker ved sin egen praksis hvilken karakter hele fagapparatet fra LO-ledelsen til grunnorganisasjonene har. Å

binde arbeiderklassen til avtaler, lover og regelverk som bare tjener det bestående ved å opprettholde alle utbytteres innerste ønske; ro og orden. Derfor ligger det i de ulovelige streikene at de praktisk påviser og skolerer arbeiderklassen i selvbestaltning og de organisatoriske uttrykk dette må gi seg. Derfor er de en "skole i krigen" (Lenin) i den forstand de forbereder arbeiderklassen på dens endelige oppgjør med hele det borgerlige samfunn. At AKP setter opp som sin hovedparole for faglige spørsmål at fagforeningene skal gjøres til kamporganisasjoner, er småborgerlig legalisme. Man innbiller seg at bare LO-ledelsen er inkorporert i staten, men poenget er at LO-ledelsen bare er inkorporert i staten fordi den politisk fullstendig dominerer fagbevegelsen, -og nettopp derfor faller også skillet mellom ad ledelsen, og ikke grunnorganisasjonene, er inkorporert bort. Den korporativisering som har skjedd, hadde ikke vært mulig ellers. Dermed er også automatisk grunnorganisasjonene bastet og bundet av de avtaler og regler som treffes sentralt. På det vis er fagforeningene allerede kamporganisasjoner, for borgerskapet, i arbeiderklassen. Å hevde at disse skal omgjøres til noe annet er bare å spre illusjoner om at f. eks. staten i et imperialistisk land kan tjene arbeiderklassens interesser! I forhold til den borgerlige staten kan ikke arbeiderklassen ha en slik holdning "noe er bra, noe er ikke bra". Den borgerlige stat, uansett hvem som har flertall i stortinget, må knuses skånselsløst - å hevde noe annet vil alltid være reformisme. Når det legges stor vekt på dette, så er det fordi forskjellen på de parolene (Gjør fagforeningene

til kamporganisasjoner, Stem nei ved vårens tariffoppgjør og AVVIS TARIFFOPPGJØRET -BARE LOKAL KAMP GIR LØNNSØKNING, DE ULOVLIGE STREIKENE VISER VEIEN I KAMPEN MOT LØNSNESLAG !), ikke bare uttrykker forskjellen på AKPs og KA KULs arrangement 1. mai, men også fordi de er uttrykk for det historiske skillet mellom en reformistisk/ legalistisk og en revolusjonær linje i kampen for sosialismen. Resultatet av AKPs politikk er ikke annet enn en mer ekstrem nasjonalistisk utgave av det nåværende regime i Norge. Dette viser seg selvsagt også på andre områder.

I tråd med de historiske røttene for 1. mai som ble skissert innledningsvis, og utfra Marx og Lenins teorier om arbeiderklassens frigjøring, er 1. mai arbeiderklassens demonstrasjonsdag. En dag hvor denne fremmer sine særegne krav uavhengig og på tvers av alle andre gruppers interesser. Det er dette og bare dette som kan føre til at arbeiderklassen kan bli i stand til å kaste kapitalismens åk av seg.

Som AKP, å mobilisere utfra, "brenn ikke inne med meningene og krava dine", er ikke annet enn å forkaste Det kommunistiske manifestes dype sannhet om at samfunnet er spaltet "i to store fiendlige leire, i to store klasser som står direkte mot hverandre: borgerskap og proletariat". Ved å tillate i et 1. mai tog alle mulige krav (bare de er lokale!), er å gjøre 1. mai til den almene misnøyens dag. Man forener det uforenelige ved å forene småborgerskapets og arbeiderklassens kamp mot staten, ved å forene småborgerskapets forsøk på å skru historiens hjul bakover med arbeiderklassens kamp for et nytt samfunn, og en ny historisk epoke. Det betyr at toget i beste fall blir fullstendig upolitisk - men som oftest ut-

trykker det forsvar av den svarteste reaksjon og av brune elementer. Å hevde at man skal "støtte Libanons folk" uten å foreta en politisk analyse av hvordan det borgerkrigsrammede libanesiske folket er splittet i en venstrestyrke, som sympatiserer med palestinerne, og falangistene som støtter Israel, er uttrykk for nettopp den uforpliktende holdning som ligger til grunn for parolen. En uforpliktethet som ikke er adskilt fra det faktum at "folkevennene" både i Norge og andre vest-europeiske land grodde opp i studentopprørets kjølevann. Det den nevnte parole uttrykker er ikke annet enn en støtte til falangist-fascistenes morderbander. På tross av at AKP går inn for enhet med falangistfascistene i Libanon - i tråd med treverdenteorien, tar "Klassekampen" 13/4 avstand fra fascistenes myrderier i Libanon. Men siden parolen om støtte til det libanesiske folk nå er støttet av så mange FFF-komiteer etter grundige diskusjoner, kan den vel ikke fjernes? Samme artikkel i "Klassekampen" prøver fortvilet å finne argumenter mot FN-troppene, noe den ikke klarer fordi AKP ikke har forstått at FN-troppene fungerer som den stats-hær som den libanesiske stat mangler. Hovedargumentet mot FN-tropper blir derfor en parallell til Norge i 1940, hvor det hevdes: "Denne tenkte (sic.) situasjon svarer helt til situasjonen i Sør-Libanon nå". Hadde man borgerkrig i Norge før 1940? Var den norske hær splittet i to, en venstrestyrke og en fascistisk? Hadde man en "fredsstyrke" i Norge, tilsvarende den Syriske som står i Libanon? Hadde man i Norge et nasjonalt problem av det slag man har i Libanon? Selvsagt ikke. Poenget med å å bruke Norge som eksempel er bare å appellere til en nasjonal bevegelse, nettopp uavhengig av om de reelle forhold er som natt og dag.

Forts. s. 5

Om målstrev og bakstrev

Forts. fra s. 1

samlinga, spesielt til fortregning for Marx og Lenin. Indrebø er kjent for sin virksomhet som målsmann og nasjonalist i mellomkrigstida. Han begrunner målreisninga slik: "Kva er så den berande, djupast aktive ideen i målreisningi? Det er den nasjonale reisings- og sjølvhveddingstanken... Det er ein ting me ikkje kan få med norsk-dansken, men berre kan få gjennom nynorsken: Det er eit NORSK mål..." videre: "Difor er løysingsordet etter grunntanken i målreisningi ikkje klassereising".

AKPs programskrift for målstriden heter "Norsk målreisning - kamp mellom to vegar" (trykt i "Materialisten" nr. 1-75). I innledinga blir det slått fast at "Den proletære revolusjonen må gjennomføre den oppgåva den borgarlege revolusjonen sette opp, men ikkje fullførde: Full oppreisning for det norske målet." For det første kan det neppe være noen hovedoppgave for proletariatet å drive borgerlig-demokratisk kamp i et borgerlig demokrati. For det andre er det direkte feilaktig at borgerskapet ikke fullførte sin revolusjon på det språklige området - dvs. etablerte et nasjonalspråk. Etter rettskrivingsreformen i 1917 er ikke Riksmålet (det som fra 1929 heter Bokmål) fjernere fra norsk talemål enn engelsk skriftmål fra engelsk talemål, og dette språket tilfredsstiller borgerskapets behov for kommunikasjon. Riksmålet - bortsett fra tidspunktet - ble etablert som nasjonalmål på noenlunde samme vis som andre europeiske nasjonalmål, (f. eks. fransk, tysk, svensk), - dvs. "dannet dagligtale" i hovedstadsområdet opphøyes til skriftnormal.

At dette språket (både talemålet og

skriftmålet) i Norge hadde dansk opphav er, ihvertfall språklig sett, helt uinteressant. Det finnes ikke noe språkvitenskapelig hold for å kalle norsk og dansk to språk. De er varianter av samme språket ganske enkelt fordi de er gjensidig forståelige uten spesiell fremmedspråkopplæring. (Dette poenget fattet også Stalin. Han sier helt eksplisitt at nordmenn og dansker snakker samme språket, og at det er andre grunner til at de utgjør to nasjoner, i art. "Marxismen og det nasjonale spørsmålet" (1912), s. 308 i Works, bd. 2 - en artikkel AKP burde spandere mer tid på.)

Det er altså ikke noe iveien for å kalle Bokmål (tidl. Riksmål) for nasjonalspråk i Norge. Det er bare AKP som svever i den villfarelse at nasjonalspråk er ensbetydende med et skriftspråk bygd på massenes talemål. Det er jo nettopp det som er det spesielle ved norsk språkstode - at det er utarbeidet et skriftmål bygd på bygdemåla, på bondemassenes talemål, et alternativt nasjonalmål til det som bygger på byborgerskapets talemål. At de norske bondemasser får sitt eget skriftspråk må i stor grad tilskrives det faktum at det norske småborgerskapet ikke er som andre. Den norske bonden har tradisjonelt hatt en sterk stilling, og den demokratiske bonderørsla utgjorde en vesentlig kraft under den borgerlige revolusjonen i Norge. Og trass i en hang til arkaisering hos Aasen, som gikk på bekostning av bydialektene, representerte Laudsmålet (seinere Nynorsk) et pedagogisk framskritt for folk flest.

Det er óg klart at eksistensen av nynorsknormalen har presset det danske skriftmålet i Norge (seinere Riksmål,

Bokmål) i retning av talemålet.

Disse betraktningene springer ikke ut av noen intens uvilje mot Ivar Aasen og nynorsk. Tvert om så er vi i stand til å se at Aasens utgangspunkt var mer demokratisk enn det Knudsenske (å bygge på "dannet daglig-tale"). Aasen la monsterformprinsippet til grunn for sin skriftnormal. Dette er ment å bygge på de samlende draga i alle målføra. Det er altså et prinsipp om flertallsmål og talemålsnærhet.

Sjøl om ideen om et talemålsnært skriftmål tjener som legitimeringsgrunnlag for målreisninga i dag, må ingen innbille seg at AKP driver målarbeid av slike grunner. Men for å late som om nasjonalsjovinismen ikke er eneste drivkraft, foretar AKPerne en del små triks. F. eks. den tilfeldighet at ordet nynorsk betegner to ting, med forskjellig innhold (I. Ivar Aasens skriftnormal. 2. Talemålet i Norge etter 1525 - i motsetning til gammalnorsk og mellomnorsk.) gjør at AKP klarer å gi dem samme innhold. Dvs. talemålet i Norge er til enhver tid lik Aasens nynorsknormal fra forrige århundre.

En viss fornemmelse av at dette vil bli stadig mer lattervekkende. Etter som talemålet utvikler seg har det gjort det nødvendig for AKP å skille mellom talemål og målføre. Talemål er slikt folk faktisk snakker, målføre er det de burde snakke - dvs. urnorsk (fritt for fremmede innslag av noen art).

En må ikke ha illusjoner om at dette "partiet" arbeiderklassen har noen omsorg for arbeiderklassen sin språksituasjon. Hovedmotsigelsen i dette spørsmålet går mellom norsk (nynorsk) og dansk (bokmål), eller for å sitere korrekt: "Den motseiinga som faktisk ligg til grunn for norsk målstrid er motseiinga mellom norsk-dansk og norsk. Me kan kalle ho grunnmotseiinga... Hovudmotseiinga, skiljet der striden står mest tilkvesst i dag, går mellom alle slag norsk-dansk på den eine sida, og dialektane på hi." (Jostein Mykletun, Mål&Makt 1-75, s. 21)

Opgaven å reise det norske målet har AKP tildelt arbeiderklassen - ikke fordi denne har noen klasseinteresse av det, men proletariatet vil være et hendig redskap i denne sammenhengen. Jostein Mykletun sier det slik:

"Det store fleirtallet av nordmenn tilhører arbeiderklassen... (han er) den viktigaste politiske krafta me har. Arbeiderklassen er den best organiserte delen av folket... Difor må denne klassen verta hovudstyrken om målsaka skal vinne." (Gula Tidend, Riksutgåva, nr. 3-76).

For å lokke proletariatet med på den nasjonalistiske galeien serverer AKPerne morsomheter som at nasjonal kamp er det samme som klassekamp. For å presisere dette påstår Oddrun Grønvik at borgerskapet i Norge driver nasjonal undertrykking av arbeiderklassen i Norge!!!

Forts. s. 5

Situasjonen i Midt-Østen

Det er i år 30 år siden sionistene med David Ben Gurion i spissen proklamerte staten Israel - en statsdannelse som har vært imperialismens fremste brohode i Midt-Østen. Den sionistiske kolonistaten Israel har hatt en massiv imperialistisk støtte, i første rekke av USA.

Staten Israels ideologi, sionismen, har i klartekst vært en rasistisk undertrykking og fordrivelse av det palestinske folk. Sionismen er politisk reaksjonær. Den innebærer at jøder ikke kan assimileres i ikke-jødiske samfunn. Sionismens mål er en ren jødisk stat.

Israels eksistens er således uforenlig med det palestinske folks rett til nasjonal selvbestemmelse. Bare et brudd med imperialismen og sionismen kan sikre denne retten. Betingelsen for at et slikt brudd kan finne sted er at proletariatet står i ledelsen av den palestinske frigjøringskampen.

To begivenheter det siste halve året har skapt ny oppmerksomhet omkring Midt-Østen-spørsmålet. Først Sadats besøk i Jerusalem og samtalene med statsminister Begin, for det andre Israels invasjon i Sør-Libanon og FN-styrkenes innrykking i dette området. Sadats initiativ overfor Begin, forøvrig støttet av Kina, og ensidig for dømt av de palestinske revolusjonære, er et forsøk på å eliminere motsigelsene og forskjellene mellom de borgerlige og reaksjonære regimene på den ene side og staten Israel på den andre. De reaksjonære arabiske regimene har tidligere ikke vært sterke nok til å ha samtaler med sionistene. Denne styrken har ikke vært relatert til Israel, men til i hvor stor grad regimene har vært i stand til å holde de arabiske massene i sjakk. I løpet av de siste årene har disse statene utviklet et effektivt voldsapparat. Kong Hassan II av Marokko har uttrykt de reaksjonære arabiske regimenes ønske slik: Sionistisk kunnskap og teknologi blandet sammen med arabiske penger og arbeidskraft vil være den beste sammensetning.

Situasjonen med et voksende borgerskap med klare kapitalistiske hegemonistiske aspirasjoner og en arbeiderklasse uten organisasjon og kommunistisk lederskap, gjør det mulig for Sadat å akseptere staten Israels eksistens. De indre økonomiske vanskene har tvunget dette fram.

Sadats reise til Jerusalem må i forhold til den palestinske frigjøringskampen vurderes på to plan. For det første hvilken effekt besøket har hatt innad i frigjøringsbevegelsen, for det andre effekten på statsplan og dermed "arbeidsmulighetene" for frigjøringskampen. Innad i den palestinske frigjøringsbevegelsen har det kommet tydelig fram at det har skjedd en radikalisering og politisk styrking blant palestinerne. Egypt "viste sitt sanne ansikt" og nettopp dette har understreket nok en gang at konflikten i Midt-Østen ikke er en konflikt mellom jøder og arabere, og at disse "progressive" arabiske regimene som Kina og AKP kaller dem, nettopp er imperialismens løpegutter.

Imidlertid har Sadats besøk i Jerusalem skapt en mye trangere situasjon for palestinerne. Ved at Egypt har tydeliggjort en klar stillingstaken er det blitt vanskeligere for den palestinske frigjøringsbevegelsen å utnytte motsigelsene mellom de imperialistiske arabiske regimene. Denne situasjonen ble tydelig demonstrert ved Israels invasjon i Libanon da Syria nektet å åpne grensene med forsyninger til de palestinske frigjøringsstroppene. Syria løp ingen risk, fordi det ikke kunne spilles ut mot

Egypt lenger.

Israels invasjon i Sør-Libanon var en nøye og langvarig planlagt militær operasjon. Egentlig er den bare en iverksettelse av Ryad-avtalen og Shataura-avtalen - avtaler som tok sikte på å avvæpne palestinerne i Libanon, avtaler som den borgerlige ledelsen i PLO godtok, men som de revolusjonære styrkene i PLO med PFLP i spissen gikk sterkt i mot.

Imidlertid har ikke disse avtalene blitt oppfylt, av den enkle grunn at de libanesiske fasciststyrkene ikke har vært sterke nok til å avvæpne palestinerne, samtidig som Libanon etter borgerkrigen har manglet en effektiv hær.

På denne bakgrunn har Israel gjenom den nylige invasjonen ønsket å opprette en sikkerhetssone i Sør-

Arafat konfererer med ledelsen for FN-troppene i Sør-Libanon. Stasjoneringen av FN-tropper må sees som en videreføring av Ryad og Shataura avtalene som hadde som hovedsiktet mål å avvæpne palestinerne.

Libanon kjemisk fri for palestinerne. De to andre siktemålene med denne invasjonen har vært å skaffe seg nye vanntilførsler fra Litani-elva og trykke industrien i nord-Israel. Falangiststyrkene og de israelske styrkene har samarbeidet i sine felles bestrebelsener på å knekke den palestinske frigjøringskampen. Imidlertid har ikke den israelske invasjonen svart til de militære forventningene som israelerne selv hadde stilt. De palestinske styrkene er i liten grad blitt rammet av israelske flyangrep eller artilleriild. Hjulpet av høy moral og folkekrigsprinsipper har palestinerne påført israelerne betydelige tap. Metoden som benyttes er gerilja - en effektiv kampform i det ulendte terrenget i Sør-Libanon. Israelerne er fortsatt i Libanon, men har nå fått hjelp av FN i kampen mot palestinerne. Det amerikanske forslaget som ble lagt fram og godkjent i FNs sikkerhetsråd om stasjonering av FN-tropper i Sør-Libanon, er full støtte til Israel og høyregjeringa i Libanon. Falangistene har bedt om at sikkerhetssonen blir utvida til å omfatte storparten av Libanon. De revolusjonære kreftene i PLO tok øyeblikkelig avstand fra stasjoneringen av FN-tropper. Imidlertid var ikke det tilfelle med de såkalte "venner av verdens undertrykte folk", Sovjet-Unionen og Kina. Begge to hadde full anledning til å nedlegge veto i Sikkerhetsrådet. I stedet stemte Sovjet-Unionen blankt, mens Kina ikke en gang møtte opp.

Det faktum at FN-styrkene stasjoneres ved Litani-elva, 20 km inn på libanesisk område, er en internasjonal anerkjennelse av Israels invasjon. For palestinerne vil FN-soldatene være deres fiender, og fremtredne medlemmer av PFLP sier til Gnisten at de er fullt beredt til å ta opp kampen også mot FN-soldatene. Bli palestinerne fordrevet fra Sør-Libanon, vil den palestinske frigjøringskampen stå overfor sitt verste nederlag. En sikkerhetssone under libanesisk, FN og israelsk kontroll er et betydelig skritt i den retning. Derfor må den væpnede kampen mot Israel og falangistene intensiveres og FN-styrkene trekkes ut.

Den palestinske frigjøringskampen er i en trengt posisjon. Det ene etter det andre av de arabiske regimene

sette frigjøringskampen. Det siste året har det vært en ganske sterk økning i frigjøringsstyrkenes militære operasjoner på den israelske okkupasjonsstatens område. Samtidig har det vært satset sterkere enn tidligere på politisk mobilisering og bevisstgjøring i okkupasjonsstaten. Industrisabotasjen både fra arabiske og jødiske arbeidere har økt betraktelig i det siste. De mest framskredne frigjøringsbevegelser legger avgjørende vekt på å skape enhet og forståelse for de felles interesser som eksisterer mellom de jødiske arbeidere og det palestinske folkets rett til nasjonal selvbestemmelse.

PLO er en paraplyorganisasjon med et utall av palestinske frigjøringsbevegelser i sin midte. PLOs lederskap står for ei borgerlig linje. I motsetning til denne linja står i første rekke PFLP, som har vært den fremste eksponenten for den såkalte Nei-Fronten i PLO. Denne aksepterer ikke Ryad og Shataura avtalene, avviser Mini-Palestina og kritiserer PLOs 15-punkts program, en politikk som har imperialismen, arabisk reaksjon og sionismen som klart definerte fiender.

Det kan se ut som de radikale krefter er i ferd med å få større innflytelse i PLOs offisielle politikk. Noen fundamental forandring har ikke skjedd, men Tripoli-avtalen med sitt 6 punkts program har vært en viktig politisk vinning. Avtalen avviser FN resolusjon 242 og 338, avviser Geneveforhandlinger, peker på den kamp som må føres mot de reaksjonære arabiske regimene, og avviser alle imperialistiske fredsløsninger. Bare et fritt og uavhengig Palestina kan gottas. Det er første gang siden oktoberkrigen i 1973 at alle de palestinske organisasjonene har kunnet stå sammen i en så vidtrekkende politisk uttalelse. Deklarasjonen er et vesentlig framskritt i firhold til ti-punkts programmet av 1974 og femten-punkts programmet av 1977. Hvis denne enheten videreutvikles under proletariatets ledelse vil motstandskampen i Midt-Østen gå inn i en ny og mer seierrik fase enn noen gang tidligere.

KOMMUNISTISK UNIVERSITETSLAG (KUL)

BERGEN:	Postboks 29 5014 Universitetet i Bergen
TRONDHEIM:	Postboks 1886 Jarlesletta 7001 Trondheim
OSLO:	Postboks 3815 Ullevål Hageby Oslo 8
TROMSØ:	Postboks 436 9001 Tromsø

GNISTEN

Organ for Kommunistisk
Universitetslag

ANSVARLIG REDAKTØR:
KJELL BJØRGEENGEN

Utgitt med støtte fra Kulturstyret
i Studentersamskipnaden

Arbeiderklassen i Eritrea

Denne artikkelen er en oversettelse fra Det Eritreiske Folkets Fri-
gjøringsfront (EPLF), og tar for seg den eritreiske arbeiderklassens
framvekst i et historisk perspektiv. For EPLF har det alltid vært et
mål å sikre arbeiderklassen dens ledende stilling i den nasjonal-
demokratiske fasen av revolusjonen, for derved å legge grunnlaget
for et fritt Eritrea uten utbytting. Artikkelen inneholder en for innholdet
ubetydelig forkortelse.

Den eritreiske arbeiderklasse, som oppsto med kapitalismens inn-
trenging i perioden med italiensk kolonialisme fra slutten av 1800-tallet, har spilt en avgjørende rolle i frigjøringskampen til det eritreiske folket mot suksessive koloniale angriper.

Den italienske kolonitiden var kjennetegnet av brutal og fascistisk politikk som la alvorlige hindringer i veien for den voksende eritreiske arbeiderklassens selvorganisering. Denne periodens betydning ligger i de historiske og sosioøkonomiske faktorene som skapte betingelsene for arbeiderklassens tilblivelse i Eritrea. Da den britiske okkupasjon inntraff, hadde imidlertid den eritreiske arbeiderklasse modnet til en politisk bevisst og organisert kraft. Den inntok en ledende rolle i kampens frontavsnitt i motstanden overfor koloniale og imperialistiske forsøk på å underminere det eritreiske folkets genuine bestrebelse for nasjonal uavhengighet og frigjøring.

Under føderasjonstiden med Etiopia ble alle politiske partier og all politisk virksomhet bannlyst. Den eritreiske arbeiderklassen var den eneste effektivt organiserte kraften som opprettholdt uavhengighetskampen til tross for det føydale Etiopias undertrykking. De militante oppstandene og opprørene i arbeiderklassen mot slutten av 1950-årene ble forvarset om den væpnede kampen som startet i 1961.

Det eritreiske folkets nasjonale bevegelse for uavhengighet gjorde kjempemessige framskritt i 1960-årene, båret av den væpnede kampens opptrapping. Denne perioden var imidlertid kjennetegnet av et akutt fravær av et revolusjonært politisk program og lederskap. Ledelsen for den eritreiske kampen kom istedenfor i hendene på småborgernasjonalistene innenfor den Eritreiske Frigjøringsfronten (ELF). Det var ikke før ved tiårets avslutning at arbeiderklassen gjenfant sin rettmessige plass i revolusjonen gjennom dannelsen av det Eritreiske folkets Frigjøringsfront (EPLF).

I denne korte artikkelen skal vi prøve å gi et kort historisk omriss av den eritreiske arbeiderklasse, dens betydningsfulle rolle i kampen til de eritreiske masser gjennom periodene med italiensk, britisk og etiopisk kolonistyre.

OPPKOMSTEN AV DEN ERITREISKE ARBEIDERKLASSE

Eritreas arbeiderklasse oppsto i klar tilknytning til kapitalismens innføring av italiensk kolonialisme mot slutten av forrige århundre. Forut for den italienske kolonialisme var den sosiale strukturen i de enkelte nasjonaliteter som nå utgjør Eritrea, vesentlig føydal. Italiensk kolonialisme smidde de adskilte nasjonalitetene som på den tiden hovedsakelig var politisk og administrativt separate sammen til det flernasjonale Eritreas økonomiske og politiske enhet. Italiensk kolonistyre (1889-1941) var ytterst brutal og aggressiv, og utnyttet hensynsløst Eritreas menneskelige og naturlige ressurser for å oppfylle sine store ekspansjons-

tiske målsetninger. Hovedsiktene for de italienske kolonialistene var å gjøre Eritrea 1) til en settlerkoloni 2) til en dumping sentral for italienske ferdigvarer og 3) til en operasjonsbase for italienske kolonierobringer i Etiopia, Somalia og andre land i området.

For å gjennomføre den første målsetningen eksproprierte italiensk kolonialadministrasjon store områder av den mest fruktbare dyringsjorda, og tusener av italienere ble fraktet inn for bosetning på kommersialiserte gårdsbruk. For å kunne tilføre den nødvendige arbeidsstokken, som skulle utføre det kolossale foretaket, reduserte kolonialistene tusener av eritreiske bønder til billig arbeidskraft gjennom jordekspropriasjons-tiltak.

I 1909 utstedte den italienske kolonialadministrasjonen et landdekret, som ble revidert i 1926, der lavlandsslettene, dvs. områder under 800 meter over havet (områder som passet europeisk bosetting og kommersialisert drift), i øst- og vest-Eritrea ble erklært for terre demoniali, eller statseiendom. Gjennom dette tiltaket berøvet kolonialistene de eritreiske bøndene for beite og fruktbar jord der de hadde dyrket avlingen og latt buskapen gresse, og tvang dem til å strømme inn til kolonientraene for å opprettholde livet ved å selge sin arbeidskraft.

Saltproduksjon ved Rødehavet. Frihetskjemperne deltar i produksjonen

De italienske kolonialistene la bevisst hindringer i veien for industriell utvikling av Eritrea for i stedet å gjøre landet fullstendig avhengig av Italias forbruksvarer og til et marked for industriferdiggjvarene. Italienerne pumpe i stedetfor voldsomme kapitalinnsprøytninger inn i landet for vei-bygging, jernbaner, havneanlegg, bysentra, militærinstallasjoner og andre former for infrastruktur og militær utvikling. Mange av disse prosjektene var uunnværlige for nybyggerekspan-sjonen. Særlig viktig var jernbanenettet som forbandt havnene i Massawa og Asmara, hovedstaden, med andre byer i innlandet.

På denne måten oppsto den eritreiske arbeiderklassen i den tidlige fasen av den italienske kolonialismen.

I 1930-åra ansporet de italienske kolonialistenes krigsøkonomiske foretagender ytterligere veksten i den eritreiske arbeiderklassen. Italia hadde

besluttet å erobre Etiopia ved å bruke de allerede etablerte basene i Eritrea som utskytingsramper.

Dette nødvendiggjorde massive offentlige tiltak og krigsbestemte prosjekter. Eksisterende hovedveier ble forbedret og nye veier mot Etiopia ble bygd. Havnen i Massawa ble betydelig utvidet og forsynt med nye anlegg og verdens lengste taubane ble strukket fra Massawa til Asmara for å sende de massive forsyningslastene med krigsutstyr. Atskillige militærinstallasjoner, brakker, depoter og lagre ble reist i all hast. Flyplassene i Asmara og Gura ble gjenoppbygd og modernisert. Alle disse prosjektene krevde en stadig rekruttering av tusener av eritreiske arbeidere som på denne måten utvidet størrelsen på den eritreiske arbeiderklassen. På grunn av fravær av industriell utvikling ble industriproletariatets vekst likevel sterkt begrenset.

MOTSTAND MOT ITALIENSK KOLONIALISME

Det eritreiske folket kjempet mot Italias koloniagressjon fra det øyeblikk angriperne satte sine føtter på eritreisk jord. Med overlegent våpenutstyr og fordi det eritreiske folkets motstand var lokal og ukoordinert, kunne Italia opprette kolonistyre i 1889.

Da italienerne satte i gang settlerpolitikken gjennom storstilt jordekspropriasjon, kom det til omfattende misnøye og åpne opprør av de eritreiske bøndene som førte til at jordekspropriasjonen ikke kunne gjennomføres som opprinnelig planlagt.

tjener forhold. Fascist-lovene opphevet fri forsamlingsrett og danning av fagforeninger.

Arbeidernes forsøk på å organisere seg ble gjennomført undertrykt.

Krigen mellom Italia og Etiopia fra 1935 til 1940 hadde forårsaket vekst både i antallet lette industrifabrikker (142 på det meste) og eritreiske fagarbeidere. Selvom det kan sies at arbeidernes bevissthet ble vesentlig høynet i denne perioden, var reaksjonene deres mot fascistenes politikk sporadisk og lite konsekvent p.g.a. metodene til den kolonialfascistiske administrasjonen.

ARBEIDERKLASSEN UNDER BRITISK STYRE

Etter Italias allianse med Aksemaktene, angrep britiske styrker i 1941, kamuflert som "frigjørere", Italias styrker i Eritrea. Det eritreiske folket i alminnelighet og arbeiderklassen i særdeleshet trappet opp motstanden og allierte seg med de britiske styrkene med det formål å bringe til ende over et halvt århundre med underkuing av italiensk styre. Snart etter italienernes nederlag ble det imidlertid helt klart at det eritreiske folket hadde blitt ofre for en ny kolonimakt.

De britiske okkupasjonsstyrkene i Eritrea hadde som umiddelbar interesse å vinne støttepunkter for krigsinnsatsen i Europa og i området. Eksisterende anlegg og krigsorienterte fabrikker i landet ble underkastet de alliertes krigsbehov. Aksemaktens blokkade av Middelhavet og stengingen av Suez-kanalen hadde praktisk talt brutt forsendelsene av ferdigvarer fra Europa og til området. Det var desperat behov for forbruksvarer til de allierte og de europeiske bosetningene i Nord-Afrika, Midt-Østen og Øst-Afrika. Britene satte øyeblikkelig i gang med å utnytte mengden av faglærte arbeidere og tilgjengelige ressurser i Eritrea for å imøtekomme disse behovene. De inviterte italienske industriherrer og oppmuntret de som allerede var i landet til å opprette øremerkede industrier.

Den første perioden med britisk styre i Eritrea mellom 1942 og 45 var kjennetegnet av en industri-boom som forøket den eritreiske arbeiderklassen kraftig. Mer enn 300 fabrikker ble reist i dette korte tidsrommet. De som nøt godt av dette var imidlertid de britiske kolonialistene, italienske kapitalister og en håndfull handelsprofitører. Levevilkårene til det eritreiske folket bedret seg ikke. Den eritreiske arbeiderklassen ble tvertom utsatt for superutbytting i denne opphetede perioden da kapitalistene, oppmuntret av den britiske administrasjonens løfter om hurtige gevinster, slåss seg i mellom for å krefse til seg superprofitter på ett og to års sikt.

Britene hadde samtidig stanset mange av de infrastrukturelle prosjektene som karakteriserte italienernes kolonistruktur, og forårsaket dermed massearbeidsløshet. Tusener av eritreiske arbeidere som hadde blitt fratatt jorda under den italienske kolonialismen kunne ikke vende tilbake til bondetilværelsen. De italienske settlerne hadde tilegnet seg den beste jorda og sto nå under beskyttelse av den britiske okkupasjonsadministrasjonen. Videre fortsatte britene å leie ut ytterligere dyringsområder til italienske kapitalistiske jordbrukere i et forsøk på å øke lagrene av frukt og grønnsaker for de europeiske bosetningene i Eritrea og nabolandene. Jordegaver ble også benyttet for å kjøpe politisk støtte fra eritreiske føydale elementer. Graden av ekspropriering og utbytting av de eritreiske bondemassene under italienerne ble m.a.o. overskredet under britene.

I mellomtiden betydde slutten på den imperialistiske krigen i 1945 at den plutselige industrielle boom i Eritrea måtte forfalle hurtig. Generelt var arbeidsmerket til den britiske kolonipoli-

Forts. s. 6

I tråd med treverdenteorien og sjølbergingsideologien, støtter AKP norsk opprustning - både i uttalt støtte til et fiskerioppsyn, dvs et kystforsvar og av bygging av en Nato-base på Blåtindsfjellet i Indre Troms. De eneste betenkeligeheter man har er at et turområde blir ødelagt. Å gå inn for opprustning og styrking av en imperialistisk makts militærapparat, står i den skarpest tenkelige motstrid til Lenins parole "om ens egen regjering nederlag i den imperialistiske krigen". Parolen betyr jo at de revolusjonære selv må bidra til dette nederlaget! Det må være opplagt for enhver at man gjør det motsatte ved å støtte norsk opprustning. Høyre har også arrangement 1. mai, møt opp der alle venner av det norske forsvar!! Kommunistene stiller parolen: "Ikke en øre, ikke en mann til det borgerlige forsvar" nå som før.

Parolen "Kamp for norsk sjølbergning, mot imperialismen", er like schizofren som den er brun. Når det forenede norske arbeiderparti ble stiftet i 1887, satt det opp som et av sine krav at alle tollrestriksjoner på nødvendighetsvarer skulle oppheves. Da denne passus senere ble fjernet var det et uttrykk for at det samme parti endegyldig hadde forlatt et revolusjonært grunnlag og intatt den norske stats standpunkt i kamp mot alle andre nasjonalstater. Å gå inn for sjølbergning må sees i forlengelsen av dette, hva det faktisk betyr er støtte til den norske kapital som selv er imperialistisk. Det man sier er derfor: For norsk imperialismen mot all annen imperialismen. Sjølbergning forutsetter restriksjoner av alle mulige slag - restriksjoner som må settes i verk - det betyr en utbygging av statsapparatet, f. eks. et kystforsvar (som AKP selvsagt støtter), og en enorm oppsvulming av toll- og handelsrestriksjonsbyråkratiet. Alt dette tjener borgerskapet - fordi staten ikke alene er administrator, fordeler og tilrettelegger - men den er bare dette for såvidt den er en klases stat, borgerskapets. Statens funksjon under kapitalismen er alltid ekspropriasjon av arbeiderklassen. Videre er det innlysende at ryggraden i en norsk sjølbergingsøkonomi må være småbønder og småindustri, noe som effektivt vil forhindre en videre rasjonalisering av landbruket, noe som er det eneste som kan øke matvareproduksjonen i Norge - hvis det var det som var poenget. Men det er det selvsagt ikke, det eneste politiske innhold det er å få ut av parolen er nasjonalisme og sjåvinisme, uavhengig av at dette kravet er i direkte motstrid til arbeiderklassens både langsiktige og kort-siktige mål. Det vil føre til dyrere og delvis dårligere matvarer og et mindre og mer ensidig utvalg. Frukt og grønnsaker vil være vanskelig å få tak i vinterstid, noe som under kapitalismen vil føre til opprettelsen av svarte markeder.

Slik lyssky aktivitet og direkte arbeiderfiendtlig politikk er det AKP oppfordrer til. Alle mulige sjølbergingsideologier er bare en refleks av at de kriser som oppstår under imperialismen må søkes løst på kapitalens egne premisser, på bekostning av arbeiderklassens. Det går småborgerskapet selvsagt alltid inn for, men å gjøre det på 1. mai i arbeiderklassens navn er en så stor frekkehete at den nødvendigvis må være parret med et politisk sløvsinn som ikke kjenner noen grenser.

De politiske løsgjengerne på universitetet i Oslo pluss en håndfull USV'ere (som ikke kan bestemme seg om de skal danne fraksjon eller bryte med SV!) har i forbindelse

med parolen om Albania lirt av seg flere snusfornuftigheter enn det som selv fra den kanten er vanlig. Den holdning til politiske problem som de avslører er imidlertid så typisk for studenter generelt - dvs for en borgerlig-vitenskapelig tilnærming til problem og stridsspørsmål, som de egentlig syntes ikke angrår dem, og derfor må det kommenteres

Enver Hoxha og Myslim Peza

Man forholder seg til spørsmålet om treverdenteorien som til en vilken som helst statsvitenskapelig teori - den godtas eller forkastes, og så er man ferdig med det. Poenget for KUL er at når Albania gir en korrekt kritikk av treverdenteorien som en reaksjonær politisk strategi for forsvar og bygging av sosialismen - så har APA forsvart proletardiktaturet ved å ta stilling for den revolusjonære opposisjon som med sikkerhet fins i Kina. Hvis ikke det å kritisere den moderne reformismen, både i Albania og i hele verden, er å være en bastion for proletardiktaturet, så er innholdet i all politikk bare det at man aldri kan ta stilling til noe som helst. Det er da også dette som gjør disse personer til løsgjengere og deres politiske aktivitet til løsgjengeri. Man er bare i stand til å tilslutte seg synspunkter som er identiske med de man selv har. Eller: At det er mulig å påvirke og å utvikle noe gjennom politisk virksomhet er utenkelig for disse - fordi de opprettholder seg selv bare ved å pendle mellom de politiske grupper og politiske standpunkt. Dvs gjennom en forkastelse av alt untatt sin egen mening. Det betyr praktisk at om man godtar APA's kritikk av treverdenteorien, så må man også stå inne for f.eks APA's "framheving" KPDM1, eller hva som til alle tider har skjedd og kommer til å skje i Albania. Men andre ord nøyaktig den samme dogmatisme som preger AKP - en bokstavtrohet - som er fjern fra den vitenskapelige sosialismens metode. At denne holdning (løsgjengeriet) som i utgangspunktet ynder å karakterisere seg som fordomsfri og som vitenskapelig søkertrang etter sannheten, til slutt framstår som inkarnasjonen av dogmatisme av typen: jeg godtar intet uten min egen identitet, adskiller seg bare fra AKP's dogmatisme pga latskap.

Når KUL framhever APA betyr det ikke at KUL unnlater å kritisere APA og å ta uenigheter opp til politisk drøfting, hvor den fins.

Selv om APA i dag reiser en korrekt kritikk av den moderne revisjonismen, så er naturligvis ikke det noen garanti for at den historiske utvikling skal bli slik eller slik. Under epoken med proletariats diktatur er det de materielle forhold

som produserer borgerlig ideologi til stede. Det betyr at borgerlig ideologi spontant oppstår. Det fins ikke noe i hele verden som kan garantere at proletariats og det kommunistiske parti til enhver tid vil føre en riktig politikk, uten den vekt som legges på å fremme politisk forståelse for dette gjennom den generelle politiske diskusjon. Derfor er løsgjengernes politiske standpunkt preget av ikke i første rekke en benektelse av Albania som et proletardiktatur, men av proletardiktaturet i det hele tatt, fordi de ved sin praksis forneker det viktigste prinsipp for dette. Den politiske diskusjon og følgene av den.

I tråd med dette er det en selvfølge at et forhold til et hvilket som helst kommunistisk parti for KUL aldri vil bestå av akseptering av politiske linjer, fordi de kommer fra det eller det hold. Har man et slikt forhold til den kommunistiske teori så betrakter man den som noe statisk, gitt en gang for alle. Da har man ikke forstått kjernen i kommunismen, at den utvikles nettopp gjennom klassekampen og de politiske framsteg dette fører til. Det de politiske løsgjengerne både mellom grupperingene og i USV og akp er uenige med KUL i er derfor ikke basert på en vurdering av Albania. Men utfra forvrengning av hva proletariats diktatur er og hvordan man skal forholde seg til dette. Dette kommer klart til uttrykk ved at man ikke kritiserer APA for dets forbindelse med KPDM(m-1), men man forkaster i stedet APA. Man antar altså på forhånd at man ikke kan vinne fram. Eksempelet med APA og KPDM(m-1) er eksemplarisk i så måte, fordi i siste nummer av "Albania Today" går APA ved sentralkomiteemedlem Ndreçi Plasari sterkt imot de siste utkjørom at klassekampen opphører under sosialismen. Men dette vil selvsagt ikke

føre til at løsgjengerne forandrer sitt forhold hverken til KUL eller APA. Uenigheten går nemlig ikke på APA, men på spørsmålet om proletariats diktatur i det hele tatt, dvs. på Lenin.

For KA, som er et kommunistisk senter i arbeiderklassen markerer 1. mai-78 et viktig steg i den langvarige kampen for å etablere et kommunistisk parti. Markeringen av bevegelsen 1. mai må sees i sammenheng med dette, og som et alternativ til de andre arrangementene. Hensikten er at en kommunistisk politikk nå har mulighet for å slå rot i alle fall i deler av arbeiderklassen.

Marx' og Lenins teorier slår fast at arbeiderklassen har objektive interesser av sosialismen, og at sosialismen må kjempes igjennom på tvers av alle andre klasser og lags interesser av arbeiderklassen selv med det kommunistiske parti i spissen. Det almene krav som i dag reises i deler av den norske arbeiderklasse er etableringen av et kommunistisk parti i Norge. Dette er samtidig et spesielt som preger kommunismens nivå. Toget er derfor ikke noe forsøk på å konkurrere med AKP i særskilte rettferdige kamper mot monopolkapitalen. Toget er overhodet ikke interessert AKPs "rettferdighet", men i å legge grunnlaget for at arbeiderklassen kan ta loven i sine egne hender.

At det fra alle hold reises kritikk mot dette som sekterisme, dvs. at det å framheve arbeiderklassen 1. mai, betyr at det komiteen for proletarisk 1. mai allerede nå har oppnådd mye - nemlig å tvinge den s.k. venstreside til å forsvare den klasesamarbeidslinje de står på, enten det dreier seg om treverdenteorien eller SV's prinsippprogram. Det å beskyldte KA/KUL for å kjøre fram kommunistiske paroler 1. mai, slår fast at skillelinjene 1. mai går mellom KA/KUL's demonstrasjon og alle de andre.

Om målstrev og bakstrev

Forts. fra s. 2

AKP skiller øg mellom to ulike typer nasjonalisme - en borgerlig og en proletarisk.

Nasjonalismen er selvfølgelig i sitt vesen alltid borgerlig. Det som gir grobunn for forvirring av denne typen, er at proletariats ofte leder progressive nasjonale frigjøringskamper i den tredje verden. Men disse kampene er bare progressive i forhold til føydalisme og kolonialisme, og vi gjentar: Norge er IKKE et kolonialt land. O. Grønvik har åpenbart ikke fatta dette poenget når hun sammenlikner Norge og Vietnam i en artikkel i NMU-nytt, nr. 4/77. Og Per Gunnar Gabrielsen sier det slik (i polemikk mot Geirr Wiggen):

"Målreisninga har vore knytt saman med kampen for norsk sjølvstende og sjølvråderett. Den vanværdige Wiggen har for det nasjonale spørsmålet (!), heng saman med at han har eit klasseaust syn på historia. For arbeidsfolk heng nasjonalt språk og nasjonal sjølvråderett nær saman med demokratiske rettår... Nasjonale rørsler knytte til desse rettane er progressive, og dei er rettesnor for mange av dei viktigaste kampene mot undertrykking i verda, t.d. i Indo-Kina og palestinarane sin kamp i Midt-Austen."

Norge og Indo-Kina - samme saka! Dette viser at AKP er fullstendig ute av stand til å sondre mellom de ulike steg i kapitalismens utvikling. Det var imidlertid Lenin i stand til:

"Kapitalismen i utvikling kjenner til historiske tendenser i det nasjonale spørsmål. Den første er at det våkner fram et nasjonalt liv og nasjonale bevegelser, at det blir kjempet mot enhver form for nasjonal undertrykking, og at det blir

opprettet nasjonalstater. Den andre tendensen er at det utvikles og framskyndes en hel rekke forbindelser mellom nasjonene, at de nasjonale sperringer brytes ned, at det skapes internasjonal enhet innen kapitalen, innen det økonomiske liv, innen politikken, innen vitenskapen osv." Norge befinner seg altså på det stadiet der den "andre tendensen" gjør seg gjeldende. For å understreke denne fasens progressive karakter fortsetter Lenin:

"Den verdenshistoriske tendens i kapitalismen blir igjen, som fører til at nasjonale sperringer brytes ned, til at nasjonale forskjeller viskes ut, til at nasjoner assimileres, en tendens som blir stadig klarere for hvert tiår, en tendens som er en av de viktigste drivkrefter som forvandler kapitalismen til sosialisme."

(Begge sitatene er fra Lenin: Nasjonalpolitikk og proletarisk internasjonalisme, Ny Dag, s. 26 og 27.) Er det noe som får målstreverne i AKP til å vemmes, så er det nettopp språklig assimilering. Et av kronargumentene mot bokmål f.eks., er at det "er svært lite motstandsført fra anglo-amerikansk". ("to vegar", s. 15)

Og arbeiderklassen i byene blir pålagt store oppgaver for å bevare det særnorske:

"Det rette må vere at folk med bydialekt (Hvilke må være arbeiderklassen - borgerskapet i byene taler som kjent sosiolekter. G.J.) lempeleg og varsamt og med tida lærer seg noko av det som finst i bygdemåla som dei manglar." ("to vegar", s. 15)

A få Noreg på frimerkene har også

Forts. s. 6

tikken" øk inntektene, spar på utgiftene", som koloniadministratorene oversatte til utsalg av de magre inntektene til de eritreiske masser med minimale sosiale ytelser til gjengjeld. Skattene ble derfor firedoblet i forhold til under Italia. Levekostnadene steg det seksdobbelte mens lønningene steg 60%. Arbeidsløsheten var høy etter at krigsindustrien ble nedlagt i 1945. Alle disse faktorene til sammen skapte elendige levevilkår for den eritreiske arbeiderklassen.

Under den britiske okkupasjonsstida skapte utbyttingen av Eritreas bønder og arbeidere gjennom kombinasjonen britisk styre og gjenlevne italienske kapitalister, en motivasjonskraft for nasjonal uavhengighet. Arbeiderklassens kamp antok organiserte former og manifesterte høy politisk bevissthet.

ORGANISERTE FORMER FOR KAMP

Tiårsperioden (1942 - 1952) med britisk styre i Eritrea var kjennetegnet på den ene siden av organisert kamp for full uavhengighet, og på den andre siden av konstante imperialistiske intriger for å underminere enheten i det eritreiske folket og deres aspirasjoner for nasjonal uavhengighet.

I denne perioden begynte arbeiderklassen å organisere seg i fagforeninger på bedriftsnivå. Kampen dreide seg hovedsakelig om økonomiske spørsmål - lønn, arbeidsforhold, diskriminerende ansettelsespraksis etc. Med veksten i det eritreiske folkets politiske bevissthet i alminnelighet og oppkomsten av et lite, men artikulert og patriotisk småborgerskap begynte arbeiderklassen å delta energisk i kampen for nasjonal uavhengighet.

Perioden etter den imperialistisk iverksatte føderasjonen mellom Eritrea og Etiopia (1952 - 62) var vitne til et oppsving uten tidligere sidestykke i arbeiderbevegelsen.

I desember 1952 dannet de eritreiske arbeidere sin egen organisasjon for å fortsette den politiske kampen. Denne organisasjonen, fagforeningenes fellesunion, ble en av Afrikas første fagforeninger.

Ikke før var fagforeningen proklamert så reagerte den etiopiske regjering med brutal voldsbruk. Agenter for regjeringen skjøt og såret presidenten i fellesunionen som senere ble utvist fra landet. De etiopiske okkupantene forbød dessuten Unionen og dens avis, the Voice of Eritrea, og erklærte enhver forsamling ulovlig. De eritreiske arbeidere gikk til streik og arrangerte protestdemonstrasjoner som ble møtt med politibrutalitet.

En annen form for undertrykking som Etiopia brukte under føderasjonen var økonomisk plyndring. Med henblikk på å forkrøble Eritreas økonomi demonterte den etiopiske regjering Eritreas nøkkelindustrier og overførte dem til Etiopia. Dette etterfulgte en bevisst politikk som forbød nyindustriering i Eritrea. Dette resulterte i emigrasjon av eritreiske arbeidere til Etiopia, Sudan og land i Midt-Østen og Europa.

Forbudet mot fagforeningene og spredningen av tusenvis av arbeidere kvalte ikke den voksende militansen i den eritreiske arbeiderklassen. Politisk agitasjon fortsatte i hemmelige former.

Omkring 1957 hadde arbeiderklassen rukket å vinne støtte og allierte hos de eritreiske studentene. De sistnevnte, arrangerte sammen med arbeiderne, protestdemonstrasjoner mot etiopisk herredømme i alminnelighet og fordømte underkuingen av Eritreas offisielle språk, beslagleggingen av det eritreiske flagg og det eritreiske offisielle regjeringssystemet.

Den eritreiske arbeiderklassens militante kamp under føderasjonen

kulminerte i signalet om generalstreik i 1958 som lammet de største byene i dagesvis. En kjempedemonstrasjon som mobiliserte tusener av arbeidere, studenter og andre undertrykte masser ble arrangert for å fordømme Etiopias økonomiske og politiske undertrykking og kreve uavhengighet.

Den etiopiske regjering knuste demonstrasjonen med væpnet makt. 88 mennesker ble drept, mer enn 450 såret og tusener fengslet.

Denne hendelsen ble inspirasjonen for den eritreiske arbeiderklassens beslutning om å heve kampen opp på et høyere nivå. En undergrunnsbevegelse, den eritreiske frigjøringsbevegelse (Eritrean Liberation Movement) ble øyeblikkelig dannet og spredte massiv politisk agitasjon og la grunnlaget for den væpnede kampen.

Da den eritreiske frigjøringsfronten (ELF) bebudet innledningen til en væpnet kamp i 1961 (året før Etiopias voldsanneksjon av Eritrea) vekket det de dypeste følelser i det eritreiske folket, arbeiderklassen innbefattet. Arbeidere, bønder og studenter strømnet snart til fronten i store antall.

UNDER DEN VÆPNEDE KAMPENS PERIODE

Gjennom et tiår etter at gnisten til den væpnede kampen i Eritrea var blitt antent, led arbeidernes bevegelse tilbakeslag og sank ned i en bølgedal. Arbeiderklassen var uten støtte eller ledelse fra ELF under den ondsinnede undertrykkingen fra det etiopiske føydalregimet. Ikke desto mindre var eritreiske arbeidere aktive i den nasjonale uavhengighetskampen. Mange sluttet seg til den væpnede kampen på landsbygda. I hver eneste større by og på plantasjene dannet eritreiske arbeidere støttefond og andre forsyningsorganer for fronten. De førte også kamper for å forbedre sine elendige arbeidsvilkår. De organiserte tallrike streiker, gå sakte aksjoner og sabotasjeaktiviteter.

EPLFs tilkomst var av avgjørende betydning for den eritreiske arbeiderklassens kamp. Helt fra starten av

Medlem av Folkets Militaria

fattet EPLF grundig at nøkkelen til en gjennomføring av den eritreiske revolusjon ligger i enheten mellom alle patriotiske klasser, med arbeider-bonde alliansen som kjernen og proletariatet i lederskapet.

EPLF fastslo: "For at det eritreiske, folkets revolusjon skal kunne nå sitt mål, dvs. å befri Eritrea fra imperialistisk og kolonialt herredømme (den første fasen i vår revolusjon) og å bygge et sosialistisk samfunn i Eritrea (revolusjonens andre fase), må bønderne og proletariatet usvikelig føre kampen til ende... Av disse to klassene har imidlertid proletariatet et høyere bevissthetsnivå, større

revolusjonær erfaring og organisasjonsevne... Det eritreiske proletariatet må finne sin rettmessige plass innenfor fronten... bønderne og intellektuelle må også oppta proletariatets ideologi..." (Vanguard, vol. 1, no. 8 July 1975). EPLF fastslo videre: "Arbeiderklassen er den mest revolusjonære og er den eritreiske revolusjonens fortropp." (Sprark, vol. 1, no. 8, Dec. 1975).

ERITREAS ARBEIDERORGANISASJON

Ved å basere seg på denne analysen har EPLF støtt og sikkert arbeidet for å organisere arbeiderklassen og alle undertrykte masser. Under EPLFs førerskap har eritreiske arbeidere allerede dannet sin egen revolusjonære masseorganisasjon - den eritreiske arbeiderorganisasjon.

Den eritreiske arbeiderorganisasjon kjemper for å politisere og organisere eritreiske arbeidere for å sette dem i stand til å marsjere i spissen for folkets kamp for nasjonal frigjøring. Arbeiderorganisasjonen fungerer for det meste under jorda (inntil den nylige frigjøring av større byer som Keren, Decemere etc.) og danner celler i hver eneste bedrift og plantasje der utstrakte politiske diskusjoner blir ført blant arbeiderne for å heve deres nasjonale og klassemessige bevissthet. I dag har tusener av arbeid-

ere i by og på land sluttet seg til arbeiderorganisasjonen og spiller en aktiv rolle i den nasjonale frigjøringskampen.

Den eritreiske arbeiderorganisasjonen har spilt en ytterst sentral rolle i EPLFs operasjoner i byene. Tett koordinert med folkehærens enheter har arbeiderorganisasjonen planlagt og ledet tallrike operasjoner som innbefatter erobring av medisiner maskineri, våpen, klær og andre nødvendighetsartikler som har blitt transportert til de frigjorte områdene.

I tillegg til å lede og framskynde arbeiderne til å danne sine egne masseorganisasjoner arbeider EPLF målbevisst for å så proletariatets revolusjonære ideologi blant de brede masser. Et antall publikasjoner med slikt siktemål blir utgitt. Flere marxist-leninistiske klassikere (inkludert det Kommunistiske Manifest, Staten og Revolusjonen, Fire essays om filosofi), er blitt oversatt og spredd blant massene. EPLF trener opp hundrevis av kadre fra arbeiderne, bønderne og de revolusjonære intellektuelle rekker som har blitt herdet i krigens flammer og bevæpnet med proletariatets verdenssyn. På denne måten har EPLF skapt gunstigste mulige betingelser for arbeidernes bevegelse, for konsolideringen av proletariatets ledende rolle i frigjøringskampen

Om målstrev og bakstrev

Forts. fra s. 5

vært en merkesak. Navneforma Noreg har minimalt grunnlag i norske dialekter, og utmerker seg kun ved å være spesiell.

Og Olaf Almenningen skriver om forholdet mellom dansk, svensk og norsk: "Det finst visseleg mange nærskylde drag i dei tre måla, men det som skil er meir interessant enn det som samlar." (sitert fra Språk og Politikk, Det Norske Samlaget, s.106)

Oddrun Grønvik bruker en halv side i den nevnte artikkelen i NMU-nytt til å åje seg over kulturpresset fra USA-imperialismen, som fører til at "den norske skulen må gje opplæring i engelsk like sjølvsagt som skulane i dei aust-europeiske landa må gje opplæring i russisk."

Undertegnede derimot er svært glad for å ha fått opplæring i engelsk på skolen, og ser på det som en uvurderlig fordel for den norske arbeiderklassen at den får lære seg fremmedspråk.

"EN FREMTID FOR VÅR FORTID"

Slagordet var forsåvidt relevant nok da det ble lansert i forbindelse med arkitekturvernåret. Helt malplassert er det imidlertid som parolle for norsk språkpolitikk. Det samme kan trygt sies om Riksmålsforbundet (RF) som har lansert slagordet i denne sammenheng.

Men denne "miljøvernholdninga" til språket understreker bare enheten mellom Riksmålsforbundet og Høgnorskflokken (for tida anført av AKP). Begge gruppene føler en intens avsky overfor språkutvikling, og ønsker å fryse fast språket på hvert sitt historiske nivå. De borgerlige kulturistene i RF ønsker rimeligvis å bevare språket slik det var under borgerskapets kulturelle blomstringsperiode. Dette for at de kommende slektledd ikke skal gå glipp av det som for RF er "nasjonallitteraturen". Som de selv sier det: vi vil være "sproglig samtidige med Hamsun og Ibsen". AKP søker enda lenger tilbake og vil helst ha det Norske språket slik det var den gangen det ennå ikke hersket tvil om at Svalbard var norsk land.

Den felles tilbakeskuende holdninga fører til at de to fløyene ikke får hverandre som hovedfiender, men tvert om en felles fiende - nemlig samnorskfolk i alle varianter, eller språklig tilnæringspolitikk. Hardt utsatt er 1938-normalen, som

hadde som utgangspunkt: "tilnærming mellom de to skriftmålene på norsk folkemåls grunn". RF har ikke gjort annet enn å kjempe mot normalen siden krigen, og AKPs Per Gunnar Gabrielsen vurderer den slik: "Samrøringsreforma i 1938 kunne ikkje bli anna enn eit nederlag for folkemålet(!), ettersom det var borgerskapet, med DNA-regjeringa si hjelp, som hadde makta. Å røre norsken til, splitte opp og laga valfrie former var hovudlina til herskarklassa i 1917 og 1938. Fekk dei fyrst hol på festninga, datt ho vel i hop raskt, tenkte dei som rådde over maktmidla." (sitert fra Kontrast 58). Og i "Materialisten": "1938-normalen... drog nynorsken i unorsk lei".

Selv om vi kan styre oss for sosialdemokratisk salamandernorsk, ser vi at det neppe er noen mer realistisk og rimelig løsning på målkjøvinga i Norge enn nettopp en tilnærming som tar hensyn til begge skriftmålstradisjonene + talemålet.

For ytterligere å understreke enheten i kampen for nasjonale verdier må vi nevne at riksmålsfolk og høgnorskfolk sto skulder ved skulder i 1931 og krevde norsk annekasjon av Grønland. Dette for å avsanne alle AKPs beskyldninger om at riksmålsfolk ikke skulle være nasjonalsinnede. Vi venter spent på å se alliansen gjenopprettet i Svalbardsaka!

SV: MODERAT NASJONALISME, FOLKEMÅL OG MAKTSPRÅK

SV vil nødig beskyldes for å ha noen "linje" i spørsmålet, men mange representanter for partiet har gjort seg sterkt gjeldende i språkstriden. De er å finne i Noregs Mållag (NM) / Norsk Målungdom (NMU) og i Landslaget for Språklig Samling (LSS). LSS blei danna i 1959 - noe som må settes i forbindelse med læreboknormalen av samme år. Denne representerte et steg vekk fra DNAs gamle tilnæringspolitikk, og LSS tok på seg oppgava å videreføre DNA sin språkpolitikk fra 30-åra. Hovedvekten blei lagt på arbeidet med skriftmålet, ettersom dialektene var noe som ville forsvinne med tid og stunder.

Denne såkalte språkteknokratiske politikken led imidlertid nederlag på siste landsmøte, og organisasjonen har utviklet seg til å bli mer eller mindre

Forts. s. 7

Block-Watne streiken og streikestøttearbeidet

STREIKEN OG DENS NEDERLAG

Tømreraksjonen ved Block-Watne i vinter ble på alle vesentlige punkter en streik som led nederlag. Utgangspunktet for streiken: at LO og ikke bedriften skulle foreta oppmålingen av arbeidet deres, vant ikke fram. De senere oppsigelsene ble rett nok trukket tilbake. Ikke desto mindre valgte de aller fleste arbeiderne å søke seg arbeid annetsteds, noe som klart indikerer at de hadde opplevd sin aksjon som et nederlag.

Årsakene til nederlaget er flere. Det er viktig å understreke at streiken i utgangspunktet var spontan og dårlig forberedt t. Bl. a. var de streikende i denne fasen tilbakeholdende med å gi informasjon utad, og streikekomiteen deres ble holdt hemmelig. En spontan solidaritet ved øvrige arbeidsplasser i distriktet bedret imidlertid dette forholdet, og en tid

syntes situasjonen igjen å tegne lysere.

Imidlertid var det ikke den erklærte solidaritet med streiken deres som de streikende tok mest alvorlig. Tvert om rettet de seg etter forslag fra representanter for det lokale fagforeningsbyråkrati, som iverksatte uformelle forhandlinger på betingelse av at de streikende holdt seg i ro - dvs. at de ikke utnyttet den solidaritet som var blitt erklært dem til offensive aksjoner. Selv om dette ble klart først senere, hadde de streikende med dette dømt seg selv til nederlag. Bedriften på sin side holdt seg nemlig ikke "i ro", men spilte aktivt på mange hester, bl. a. gjennom aktiv agitasjon for å skaffe streikebrytere. Dermed kunne bedriften gjennom hele sluttfasen av streiken spille offensivt overfor de streikende og slik være garantert deres nederlag.

AKPs OG STREIKESTØTTEKOMITEENES INNSATS

Et karakteristisk trekk ved Block-Watne-streiken var at den vakte uvanlig stor interesse på arbeidsplassene og uvanlig liten interesse i de mellomlagsgrupper der AKP står sterkt.

Dels skyldes dette streikens karakter. En forutsetning for AKPs streikestøttearbeid nemlig alltid vært at streiken det gjelder, har kunnet framstilles som et objekt for medlidenhet. "Kravene er rettfærdige", utlegges det vanligvis med patos som om det var tenkelig at arbeideres økonomiske offensiv overfor kapitalistklassen kunne være "urettferdig". Selve kravenes karakter umuliggjorde i Block-Watne-streiken en slik for-søtning, og godt var det.

Imidlertid spilte det i denne forbindelse også en avgjørende rolle at de streikende så klart distanserte seg fra AKP og åpent erklærte at de selv ville lede streiken. At AKP på dette grunnlag trappet ned streikestøttevirksomheten og f. eks. på universitetet i Oslo overhodet ikke drev streikestøttearbeid, må tas som nok en bekræftelse på denne gruppens opportunistiske karakter. Dersom en gruppering av AKPs type ikke får manøvrert fram en situasjon der de streikende står henvist til støtte fra AKP og bare fra dem, lar de like godt være med å drive streikestøttearbeid.

KUL for sitt vedkommende merket heller ikke noen overstrømmende respons fra de streikendes side med hensyn til det streikestøttearbeid som ble drevet. Dette kan selvsagt tas som et tegn på politisk svakhet fra de streikendes side. Ikke desto mindre ble streikestøttearbeidet - og ikke minst de politiske aspektene ved dette - på denne bakgrunn bare desto mer viktig. Og vi trappet derfor opp støttearbeidet på et tidspunkt da opportunistene i AKP la streikestøttearbeidet på hylla.

Om målstrev og bakstrev Forts. fra s. 6

identisk med den "sosiale" fløya i NM/NMU, som legger hovedvekten av arbeidet på dialektreising. Denne fløya er SV-dominert, og det samme gjelder den nye ledelsen i LSS.

SVerne i målrørsla/LSS bruker mye tid på å avgrense seg mot nasjonalisme av AKPs type, og leverer til tider hederlige bidrag i den sammenhengen. Men ingen må forledes til å tro at SVERN avgrenser seg mot nasjonalismen overhodet. Han/hun mener bare at det som er galt med AKP sin nasjonalisme er at den er urealistisk - Danmark truer ikke Norge økonomisk og politisk. Når nasjonen virkelig er i fare, mobiliserer SV sine tropper for å forsvare den. Helge Sandøy gjør opp status for målrørsla i 1975:

"I EF såg Noregs Mållag eit trugs-mål mot sjølvstendet vårt. Men nye farar ventar. I dag er vi (dette pronomenet omfatter tydeligvis alle klasser i nasjonen Norge. G. J.) eit ettertrakta byte for internasjonal oljekapital. Det krev at vi er på vakt så ikkje internasjonale konsern får styringa med oljepolitikken her til lands. Skal vi sikre oss full suverenitet, må vi ikkje binde oss til internasjonale avtalar som avgrensar råderetten." Og videre: "Det er ingen tvil om at vi kan sjå... vårt eige arbeid som en del av striden mot imperialismen."

SVERNES oppslutning om de respektive prinsippprogram taler jo også for seg. § 8 i prinsippprogrammet til LSS:

"LSS ser det anglo-amerikanske språkpresset som en stor fare for norsk mål i dag, og vil arbeide for å verne det norske målet mot dette presset."

(Vi ser her det dypt urettferdige i påstanden om at LSS-formann Wiggen har "vanvørnad for det nasjonale spørsmålet.")

Når nasjonen ikke er i overhengende fare, prioriterer SVerne dialektreising og kampen for folkemålet høyest. Almenpolitisk knyttes dette særlig til kamp mot sentrumskreftene, - det er altså tradisjonene fra "Måltreising 1967" som blir tatt vare på. Eller som Jan Olav Fretland uttrykker det:

"Dersom utviklinga i samfunnet trugar folkemålet, må vi kjempe mot denne utviklinga." (Språk og Politikk, s. 72.)

Folkemål/dialekter (og også nynorsk skriftmål) betraktes av SVerne som "motkulturelle" størrelser, og dialektreising blir klassekamp:

"Dialektreising blir altså ei reising mot overklassen, for folkeleg kultur, den blir klassekamp". (Jan Olav Fretland, Språk og Politikk, s. 75)

Vi skulle gjerne likt å vite mellom hvilke klasser denne kampen står!

De årlige dialektaksjonene til NM/NMU, med hovedparole "Tal dialekt - skriv nynorsk" går ut på en generell oppfordring til folk om å tviholde på dialekta si. Dialektbruk blir tillagt egenverdi - det å bruke folkemål er en progressiv handling i seg selv. Dette henger sammen med SVERNES hang til å dyrke enhver ytring som stammer fra folkedypet (på folkemål) - uansett denne ytringens innhold (klassekarakter).

Og NMUs §6:

"Presset frå den internasjonale storkapitalen er ein stor fare for norsk språk og kultur. Som ei følge av dette presset aukar det framande innslaget i språket vårt. Framande ord og seiemåtar trengjer unna norsk måltilfang. Dette gjer folk språkleg usikre og gjer det vanskeleg å målbera seg.

NMU går inn for eit norsk fagspråk og norske avløyingsord for utlandslån. Vi vil arbeide for at enkel setningsbygning og folkeleg seiemåte skal vere stilmonster for skriftmålet."

Kommunistene kan sjølsagt ikke ha et slikt proteksjonistisk forhold til norsk språk - tvert om. De må gå inn for utvisking av språklige skiller. Allikevel kan det være riktig å gå inn for norske avløyingsord og norsk fagspråk i visse sammenhenger - men dette vil utelukkende ha kommunikative og pedagogiske årsaker, og aldri kunne i at vi foretrekker norske ord framfor utenlandske.

Vi sier med Lenin:

"Proletariatet kan ikke støtte noen form for styrking av nasjonalismen, tvert imot støtter det alt som kan hjelpe til å viske ut de nasjonale skilnader, og til at de nasjonale sperrer faller. Proletariatet støtter alt som fører til sterkere og nærmere samkvem mellom nasjonalitetene, støtter alt som fører til at nasjonene smelter sammen. Å opptre annerledes betyr å stille seg på det reaksjonære og nasjonalistiske småborgerskapets side." (Nasjonal politikk... s. 36)

SV: "Ideologikritisk" orientering

Denne startet i -73, da Geirr Wiggen i en dobbeltkronikk i Dagbladet maner til "Ny målstrid". Rolv Mikkel Blakar ga i samme år ut artikkelsamlinga "Språk er makt". I denne sammenhengen legges vekten på den semantiske (betydningsbærende) delen av språket, som er ideologibærer. Wiggen og Blakar vil altså drive ideologikritikk gjennom språket. Wiggen innfører begrepet "maktspråk" - det er slikt som "har umiddelbart manipulerende funksjon, idet det er slik konstruert at det fordekker bestemte forhold ved det temaet det formidler. Det ytrer seg både i ordvalg og setningsbygning." Et eksempel på "maktspråk" er: prisene stiger. Dette uttrykket er i følge Wiggen tilslørende fordi agenten mangler. Vi får altså ikke vite hvem/hva som gjør at prisene stiger. Politikken er avpersonalisert. (Som om det skulle være noen person gitt å stoppe prisstigninga i et kapitalistisk samfunn!)

Blakar er spesielt opptatt av at kvinneundertrykkinga i samfunnet nedfeller seg i språket. Han spør seg: "Kan mannsamfunnet spregast utan språkrevolusjon?" I forbindelse med denne "revolusjonen" presenterer han to ulike teknikker til bruk. Den ene er Nyskaping av ord, den andre Språklig reversering. Eksempel på det siste er å innføre begrepet yrkesmann (som skal svare til yrkeskvinne); hvilket bare er å fyre opp under den feministiske overtro at grunnen til at alle kvinner ikke er yrkesaktive skriver seg fra feilaktige holdninger. Kommunistene kan ikke innlate seg på denslags spredning av illusjoner. Det er klart at skillet yrkeskvinne/hjemmeværende svarer til helt reelle forhold i et kapitalistisk samfunn, der kvinner fungerer som reservearbeidskraft. Bare et sosialistisk samfunn - og ingen holdninger kan oppheve dette forholdet.

Begrepene arbeidsgiver/arbeidstaker har og vakt en viss moralsk opphisselse i disse kretser. Begrepene er sikkert egnet til å framstille kapitalisten som gavmild og arbeideren som grådig (i SVERNES bevissthet forholder det seg selvsagt omvendt!). For å få slutt på dette misforholdet blir begrepene arbeidskjøper og arbeidsselger lansert som alternativer.

Og disse begrepene er jo virkelig i stand til å tilsløre realitetene. De sprer illusjoner om at arbeideren får betalt for sitt arbeid. Arbeideren selger som kjent sin arbeidskraft, så om man skulle operere med noen slags språklige nyskaping, blir de relevante begrepene arbeidskraftkjøper/arbeidskraftselger.

ARBEIDERKLASSEN OG SPRÅKET

I overensstemmelse med Lenins syn på utviskingen av nasjonale og lokale språkskillelser må arbeiderklassens holdning til språkstriden i Norge være av pragmatisk karakter. For det første skal språket fungere godt som kommunikasjonsmiddel. For det andre må arbeiderklassen ta hensyn til sin egen pedagogiske situasjon. Når det gjelder skriftspråket må det være riktig å gå inn for én normal på sikt - ikke minst p.g.a den skremmende store aktiviteten målløyinga frambringer i småborgerskapet; en aktivitet som er velegnet til å trekke massenes oppmerksomhet vekk fra hovedmotsigelsen i samfunnet. Dessuten representerer det en ekstrabelasting å måtte lære to nasjonalspråk i skolen.

Hvis det var slik at den ene skriftnormalen hadde klare pedagogiske fordeler framfor den andre - noe som var tilfelle med nynorsk i forrige århundre, både fordi flertallet av befolkningen var bosatt på bygdene og fordi alternativet var reint dansk - ville det være rett å gå inn for at denne ble enerådende.

Dette kan vi ikke se er tilfelle i dag. Derfor må vi gå inn for en tilnæringspolitikk av den typen DNA sto for i 30-åra, men som partiet mer eller mindre har forlatt. Den typen tilnærming vi bør gå inn for tar utgangspunkt i begge skrifttradisjonene + talemålet.

Dette innebærer å ta stilling for offentlig språknormering, mot "fri sprogtvikling" - dvs. mot at hovedstadspressa skal bestemme hvordan skriftnormalen skal se ut. (Nå må det påpekes at hovedstadspressa vil virke språknormerende uansett, slik at vi får en slags dobbelt språknormering, som ikke vil være sammenfallende.)

Så lenge det eksisterer to skriftmål må vi gå inn for likestilling mellom dem - det vil f. eks. si å støtte den typen krav målrørsla reiser i forb. med Læremiddelaksjonene sine.

Forts. s. 8

Intervju med utmeldt NKS'er

Gnisten vil med en samtale med en nylig utmeldt NKS'er illustrere på hvilken måte Marx og Lenins revideres i NKS/AKP, som et ledd i småborgerskapets interesse av å forsøke å gjøre marxismen-leninismen ubrukkelig som et redskap for arbeiderklassens spesielle klasseinteresser og samfunnsoppfatning.

Gnisten: Du meldte deg ut av NKS pga det standpunkt gruppen inntok til det nasjonale spørsmål, hvordan begrunnet du kritikken av dette standpunktet, og hvordan ble kritikken motatt i NKS?

J.Ø.: Jeg reagerte i første rekke på artikkelserien "Svalbard er norsk land" i Klassekampen, og spesielt på hvordan Stalins fire kriterier ble benyttet. Kriteriene ble statiske begreper eller kjennetegn som man skulle finne igjen i materien. På den måten mente jeg at det nasjonale spørsmål ble et spørsmål om geologi og naturrett. Deretter å bruke historien for å begrunne det man på naturrettslig basis allerede hadde kommet fram til, er fjernt fra hvordan Stalin har ment at kriteriene skal brukes, nemlig som forhold mellom nasjoner - dvs. folk-ikke landområder.

Dette var hovedpunktene i kritikken i første omgang, og jeg ble oppfordret til å skrive den ned, slik at saken kunne diskuteres grundig i organisasjonen. På tross av kritikken alvorlige karakter ble den aldri kommentert, diskutert eller drøftet i organisasjonen. Derimot kom det et brev fra sentralkomiteen hvor argumentene fra "Klassekampen" fullt ut ble akseptert, og hvor NKS's standpunkt til det nasjonale spørsmål ble fastlagt.

Gnisten: På dette tidspunkt var altså ikke ikke det nasjonale spørsmål behandlet i grunnorganisasjonene?

J.Ø.: Det hadde verken vært studier eller diskusjoner i og om det nasjonale spørsmål, og den kritikken av artiklene i "Klassekampen" som kom, ble ikke tatt opp. NKS's linje var et faktum uten at medlemmene i NKS var konsoliderte på noe som helst.

Gnisten: Den demokratiske sentralismen som skal gjøre en kommunistisk organisasjon til et fellesskap forvrenses jo i dette tilfelle av ledelsen i NKS for å unngå diskusjon. Hensikten med den demokratiske sentralismen er det motsatte: å skape diskusjon på alle organisatoriske plan om viktige politiske spørsmål for å nå fram til enighet basert på politisk konsol-

idering.

J.Ø.: Det er opplagt at et slikt system hvor "ledelsen" skal avgjøre alle politiske spørsmål bare kan fungere pga det lave politiske nivå blandt medlemmene, for de fleste er alternativet å henge seg på det som kommer av politiske utkjør fra "ledelsen". Som et eksempel på det politiske nivå som preget det som var av diskusjon om det nasjonale spørsmål, kan det nevnes at Tharald Rode avsluttet den med å konstatere, ved hjelp av lommealaset i en 7ende sans, at Svalbard ligger nærmest Norge.

Gnisten: Hva la du særlig vekt på i den videre behandling av det nasjonale spørsmål?

J.Ø.: Den videre "diskusjonen" låste seg fast i det jeg hevdet at "sjølråderetten" dvs. i Lenins begrepsbruk selvbestemmelsesretten til nasjonene, er en politisk og ikke en økonomisk kategori. I den forstand man snakker om nasjonenes prinsipielle likhet er dette noe som er/skal opprettes nasjonene i mellom som et politisk prinsipp.

Gnisten: Når Lenin drøfter spørsmålet om de demokratiske rettene sier han: Påstanden om at det ikke er mulig å virkeliggjøre nasjonenes selvbestemmelsesrett innen kapitalismens rammer kan forstås enten absolutt, i økonomisk betydning, eller i betinget, politisk betydning. I første tilfelle er den teoretisk fullstendig feilaktig. (...)

I det andre tilfelle er denne påstanden ufullstendig og upresis. For ikke bare nasjonenes selvbestemmelsesrett, men samtlige grunnleggende krav om politisk demokrati under imperialismen er "gjennomførbare" kun i ufullstendig og forvrengt form, ... " Kjernen i dette er jo at det politiske krav om demokratiske rettigheter må stilles på en måte som peker ut over det borgerlige samfunn. Hvis det gjøres til en økonomisk kategori og ikke et politisk prinsipp er dette en umulighet. Hvis man i tillegg ikke skiller mellom nasjon og nasjonalstat, så blir det borgerlige samfunn et etnisk antropologisk fenomen og ikke et økonomisk/politisk og historisk.

J.Ø.: Og til syvende og sist forklarer en slik holdning til historien, dvs. egentlig naturhistorien, den feilaktige bruken av Stalins fire kriterier, som var utgangspunktet for min kritikk.

Jeg ble nå bedt om å konkretisere hva jeg mente og tok for meg

Bd. 23 og 28 av Lenins coll. works og la særlig vekt på hvordan proletariatet i Sveits skulle forholde seg i tilfelle krig.

Gnisten: Prinsippet hos Lenin, at han utfra kapitalismens grunnleggende trekk i begynnelsen av det tyvende århundre, utleder strategien for arbeiderklassen om å forvandle den imperialistiske krigen til en borgerkrig, til krig mot eget borgerskap. Også i Sveits som et geografisk lite, men imperialistisk land.

J.Ø.: Det er nettopp dette NKS/AKP i dag er uenig i. De hevder at verdenssituasjonen i dag er en annen enn i 1917 fordi det eksisterer to imperialistiske supermakter.

Gnisten: Hvis denne beskrivelsen ikke er gyldig i dag, så må imperialismen være gått over i et annet stadium. Det impliserer med andre ord at de tilslutter seg Kautskys teorier om "superimperialisme", noe som igjen betyr at AKP's revisjonisme ikke er noen nyoppdagelse, men at kun de former denne ideologien oppstår i er nye.

J.Ø.: Det er klart at treverden-teorien i sitt ideologiske innhold er uforenelig med Lenins imperialismeanalyse når den som nå kjøres ut som en klasse analyse.

Gnisten: Å spille på motsigelsene innen imperialismen vil alltid være viktig for å fremme en revolusjonær situasjon, men at man deler det enhetlige imperialistiske verdenssystemet opp i antagonistiske blokker er ren revisjonisme. Har ikke borgerskapet helt fra Pariserkommunens dager til det eritreiske folkets frigjøringskrig nettopp forenet seg mot arbeiderklassens forsøk på å kaste kapitalismens åk av seg?

J.Ø.: Jo, og det paradoksale er at når splittelsen i den imperialistiske leir fører til krig mellom de imperialistiske land for en nyoppdeling av verden, så skal man ikke utnytte den splittelsen til å fremme det leninistiske syn: vend den imperialistiske krigen til borgerkrig, i alle nasjonalstater, men til å forene seg med sitt eget borgerskap, det vil si ta stilling for sitt eget lands borgerlige regjering mot et annet lands borgerlige regjering.

Gnisten: Men hva innbiller man seg er vunnet ved å gjøre den internasjonale arbeiderklasse til kanonføde i en nyoppdelingskrig, uten at en annen imperialistisk blokk seiler opp som den som har hegemoni?

Er ikke forkastelsen av Lenins strategi

for arbeiderklassen under krig og NKS/AKP's sammenblanding av nasjon og nasjonalstat uttrykk for at man ikke ser skillet mellom et imperialistisk land som Norge og et land undertrykket av imperialismen, som Eritrea?

J.Ø.: Siden spørsmålet om hvordan man skal forholde seg i krig er likt behandlet, dvs at man ikke skiller mellom en nydemokratisk og en sosialistisk revolusjon, betyr det at nasjonene er utgangspunktet for politikken hele tiden, og ikke nasjonalstaten i det ene og nasjonene i det andre.

Gnisten: Du hadde nå konkretisert ditt syn, på omtrent samme tid kom APA's kritikk av treverdenteorien, hvilken innflytelse fikk den på den videre diskusjon i NKS/AKP?

J.Ø.: Vi fikk utlevert en oversettelse av lederartikelen i Zeri Populi, som ingen fikk beholde -- fordi som det ble hevdet var denne AKP's eiendom. Kritikken av treverdenteorien som sto her ble ikke diskutert. Senere kom det imidlertid en forfømmelse av APA's kritikk som heller ikke ble diskutert. Til slutt reiste P.G. Gabrielsen rundt til alle NKS lag og henviste til hva som sto i AKP's prinsippogram om Kina og Albania. De tilløp til politiske diskusjoner som det var i grunnorganisasjonene ble deretter systematisk kvalt med en mengde praktisk arbeid som medlemmene ble pålagt.

Gnisten: Eksisterer det overhodet planlagte studieopplegg for grunnorganisasjonene?

J.Ø.: Nei, bare spørsmål som av en eller annen grunn blir aktuelle tas opp sporadisk, uplanlagt og tilfeldig. Studieopplegg om Marx og Lenin har ikke forekommet så lenge jeg har vært medlem. Grunnorganisasjonene er bare arbeidslag for det andre steder.

Gnisten: Siden studiene av Marx og Lenin helt mangler er det ikke overraskende at f. eks. NKS' studentpolitiske linje er tvers igjennom borgerlig og at det er mulig å opprettholde et internt et skinn av radikalitet om den, **J.Ø.:** Da jeg bestemte meg for å gå ut av NKS, fikk jeg ikke noe politisk motsvar til min kritikk. Men svar godt nok var at da ledelsen i NKS skulle ta stilling, kom de i intern krangel om hva imperialismen egentlig er. Noen mente det var et sosialøkonomisk system, mens andre mente at imperialismen er et faktum om man kan påvise svindel og røverpolitikk. En slik uenighet i en uttalt marxistisk og leninistisk organisasjon uten at uenigheten fører til organiserte studier i hele bevegelsen, gjør det umulig for politisk interesserte å være medlem av NKS/AKP.

Om målstrev og bakstrev Forts. fra s. 7

Når det gjelder talemålet er det viktig å ta utgangspunkt i at dialektene kommer til å forsvinne, på samme vis som de nasjonale språkgrensene vil utviskes mer og mer. Dette skjer p.g.a. den store mobiliteten i samfunnet; fordi kapitalismen har skapt "en bevegelig proletar".

I motsetning til dialektdyrkerne i målørsla er vi i stand til å se den progressive karakteren denne utviklinga har.

Av den grunn kan vi ikke støtte NM/NMUs dialektarbeid. Men vi går i mot diskriminering av dialektbrukere (f. eks. utestenging fra arbeid, bolig p.g.a. dialekta). På samme måte forholder vi oss til språklige minoriteter - som f. eks. samene. Selv om vi ønsker at samene skal assimileres i den norske nasjonen (med mindre de selv ønsker å opprette en samestat), støtter vi deres selvfulgjelige rett til å få førsteopplæring på samisk - noe som også vil gjøre dem bedre i stand til siden å lære norsk. Et spørsmål som må være av vel så stor interesse for arbeiderklassen

som norsk målstrid, er hvorvidt det er slik at deler av arbeiderklassen klarer seg dårligere på skolen enn barn fra andre befolkningslag p.g.a. at de er språklig retarderte. At det forholder seg slik tyder bl. a. Bernsteins undersøkelser i England på. Bernstein mener å kunne skille mellom to ulike språklige koder - en avgrenset/restricted (konkret, stedbunden, med enkel setningsbygning og lite nyansert ordforråd.) og en utvida/elaborated (som er mer abstrakt og uavhengig av tid og sted).

Arbeiderklassen (eller visse deler av den) behersker bare den avgrensede koden, mens folk i yrker som krever mer intellektuell aktivitet, behersker begge. Dette vil prege språkoppfølginga av barna og dermed gi arbeiderklassebarn problemer i skolen, der den utvida koden benyttes.

Disse og liknende synspunkter har skapt til dels sterke reaksjoner hos en del følsomme akademikersinn. Disse synes det er for galt å kalle arbeiderklassens språk mindreverdige - derfor har de kommet fram til at

det er like bra, men forskjellig. Denne typen utslag av akademisk dårlig samvittighet er ikke til noen som helst hjelp for arbeiderklassen - tvert om! Ved å pådytte arbeiderklassen en språkform som ikke fungerer i skolen, sikrer bare akademikeren seg monopol på å drive intellektuell virksomhet, og sementerer forskjellen mellom håndens og åndens arbeid. Kommunisterne derimot må søke å oppheve dette skillet, og derfor støtte tiltak som er til fordel for arbeiderklassen i så henseende.

Det må nevnes at forsøkene med såkalt Kompensatorisk undervisning bare har fyrt opp under disse tendensene til å ville "beskytte" arbeiderklassen. Dette har stort sett gått ut på ekstraopplæring i standardspråket i førskolealder - altså undervisning som ikke skiller seg kvalitativt fra vanlig skoleundervisning, og dermed dømt til å mislykkes.

Det er mye større grunn til å se med velvilje på pedagogiske reformer som tar arbeiderklassens talemål til utgangspunkt for skriftmålsoppfølginga for at de siden skal lære å normere.

Dvs. å følge det pedagogiske prinsippet om å gå fra det kjente til det ukjente. Man slipper å lære to ting på én gang

- både det å skrive og en ny språkform.

Østerbergs (1961) forsøk i Sverige tyder på at dette kan ha noe for seg. Han tok ikke spesielt utgangspunkt i arbeiderklassen, men resultatene er interessante i denne sammenhengen likevel. Det viste seg at elever som fikk opplæring på dialekt seinere behersket rikssvensken bedre enn de som bare hadde blitt opplært i riks-svensk.

Men vi går ikke inn for denne typen reformer for at elevene skal få "meir tru på det verdfulle i heime-målet" eller for å "styrkja den lokale identiten", slik som er tilfelle for Østerbergs tilhengere i Norge. Det er utelukkende det pedagogiske framskrittet som vil være av interesse for arbeiderklassen.

Det er også på sin plass å advare mot at språklige faktorer blir tillagt for stor vekt når man skal forklare hvorfor arbeiderklassens barn ofte klarer seg dårlig i skolen. Skolefagenes innhold i et borgerlig samfunn i forfall kan jo få en stakkart til å gi opp av ren kjedsomhet - spesielt perifert må dette innholdet fortone seg for barn fra arbeiderklassen.

GJ